

Golv och trappor av NATURSTEN i hemmet

Skötsel och underhåll

Golv och trappor av natursten av god kvalitet är lättskötta och håller sig vackra i generationer. Stenytan i sig själv tål att slita på och kräver inte några främmande ytskikt eller kostsamma behandlingar.

Golv och trappor av natursten ska underhållas med så enkla medel som möjligt; tvål, såpa och neutralt allrent är oftast nog. Rätt vårdad blir stenen bara vackrare med den patina som ålder och användning ger. Det kan vi se på stengolv som använts och vårdats på detta sätt under århundraden. Det enkla underhållet sparar tid och kostnad samtidigt som miljöbelastningen blir låg.

Regelmässig rengöring

Granit och skiffer:

Använd så torra metoder som möjligt, som torr mopning eller dammsugning. Vid bunden smuts används neutralt allrent i kombination med fukt/våtmopning.

Observera att på granityta är det bättre att använda neutralt allrent än såpa/tvållösning. Medel som bygger upp skikt ska aldrig användas.

Marmor/kalksten:

Använd så torra metoder som möjligt, som torr mopning eller dammsugning. Vid bunden smuts används rengöringslösning av naturlig såpa/tvål i kombination med fukt/våtmopning. Vid regelbunden användning av såpa/tvållösning tillförs stenen den balanserade porfyllnad som är nödvändig som ytskydd, se faktaruta. Såpan/tvålen ska vara naturlig och fri från tillsatser.

En ny och tidigare obehandlad stenytta mätas först med såpa/tvållösning för att ge en skyddande impregnering. Därför påförs/doseras vid de två första städningarna såpa/tvål i en högre dos än normalt (2–5 gånger den normala). Överskott av såpa/tvål arbetas in med torrpolering med vit golvvårdsrondell eller avlägsnas med vatten. (Här menar vi polering ur städsynpunkt, inte i stenteknisk bemärkelse.) Därefter städas golvet med normal såpa/tvål dosering enligt anvisning. Fortsätt med detta som den normala "dagliga" städningen.

Polerade och slipade ytor på marmor/kalksten har liten sugförmåga. Därför bör man använda en liten mängd såpa/tvållösning. En yta som övermättats av såpa/tvål blir flammig (black) och matt, den kan också bli hal. Rengör då med vatten och neutralt allrent.

Återställning av etsad yta

Finslipad yta på marmor eller kalksten som har etsats av sura ämnen, t.ex. fruktjuice, vin, ättika eller kolsyra, kan vara svår att återställa. Den säkraste metoden är att slipa om hela ytan maskinellt.

I vissa fall kan förbättringar göras manuellt genom att ytan slipas med fint vattenslippapper, nylonskurduk eller kloss med diamantkorn. Sedan används finfördelat bivax löst i lacknafta för att försöka återställa ytans glans, alternativt terpentin blandat med paraffinolja som arbetas in med mjuk duk. Färdigblandade lösningar ofta med beteckningen "stenglans" finns på marknaden. Prova alltid först på en liten undanskymd yta!

Fläckar, se Fläckborttagning i separat blad.

Såpa/tvål ger bra ytskydd

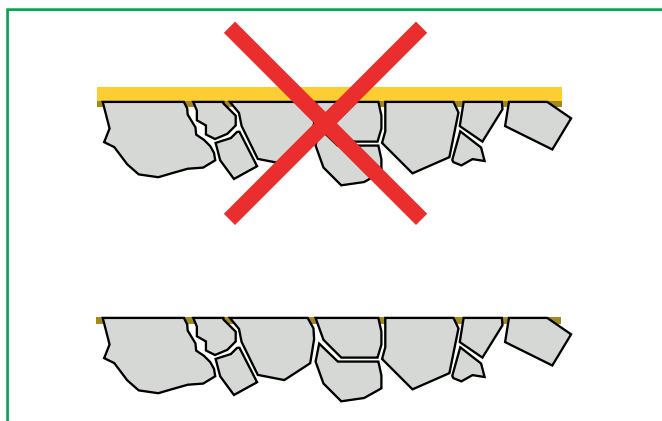
Marmor/kalksten (karbonatstenar) bildar tillsammans med såpan/tvålen ämnet kalktvål. Det ger rätt porfyllnad i stenen utan att täta stenens porer. Stenen får därmed ett mycket bra ytskydd. Rengöringsmedel med tillsatser som bildar ett tätt skikt på ytan täpper till stenens porer, förhindrar fuktvandring i stenen och kan ge skador i stenytan (tunna skikt av ytan lossnar). Sådana medel ska inte användas.

Växelbruk

För bästa skötsel av marmor/kalksten rekommenderas växelbruk. Det innebär att de vanliga såpa/tvål-städningarna varvas med uppskurningar och nya såpa/tvål-impregneringar enligt nedan.

- Ytan städas med vanliga såpa/tvål-städningar.
- Efter ett antal sådana städningar gör man en uppskurning, manuellt eller med skurmaskin med borstar och neutralt Allrent. Använd inga tillsatser av vax, polish eller liknande.
- De första två gångerna efter uppskurningen städar man med förhöjd såpa/tvål-koncentration, där dosen är 2–5 gånger den normala.
- Därefter städar man åter med normal såpa/tvål-lösning. Finns det överskott av lösningen kvar arbetar man in det genom torrpolering med vit golvvårdsrondell eller tar bort det med vatten.

Hur ofta man gör en uppskurning beror på hur hårt ytan smutsas och hur väl den måste hållas ren. De mest trafikerade delarna av golvet kan behöva rengöras oftare än andra ytor.

Stenen i sig själv tål slitage mycket bättre än pålagda kemikalieskikt, som dessutom ger stenen onaturligt utseende och hindrar den naturliga fuktvandringen genom stenen

Använd endast medel där pH-värde anges!

För marmor, kalksten eller okänd stensort måste pH vara 7 eller högre! Granit och skiffer kan tåla lägre pH.

Polish eller annat medel som tätar stenens porer ska inte användas på stengolv och -trappor! Undvik även produkter som innehåller vax eller olja.